

ביטחון ללא הסכם עדיף על הסכם ללא ביטחון

written by מאיר בן שבת | 12.04.2026

יתכן שלא הייתה ברירה מול ממשל טראמפ אלא להסכים לקיומן של שיחות ישירות עם הממשל הלבנוני. שמירה על השותפות האסטרטגית הטובה עם וושינגטון, ביחוד בעת הזו, מצדיקה את מחיר ההתייצבות לשיחות המדיניות, אבל לא יותר מכך. מאחר שהסיכויים להסכם שלום שיספק את דרישותיה הביטחוניות של ישראל, נמוכים למדיי, אין לשלם שום מחיר נוסף רק לשם קיומו של התהליך.

לא צריך להיות מדינאי דגול או מומחה למזרח-התיכון כדי להעריך מה הלבנונים ידרשו מישראל כשישבו ליד שולחן המו"מ. הפסקת-הלחימה בשטח לבנון תהיה הדרישה הראשונה. "כל זמן שאתם תוקפים בשטחנו, אתם נותנים לגיטימציה לקבוצות "ההתנגדות" להתחמש ולפעול נגדכם" כך הם יאמרו. אותו טיעון ישמש בהמשך כנימוק לדרישה השנייה שהם יציגו – לפינוי כוחות צה"ל משטח לבנון ובשלב מאוחר יותר גם כדי לתבוע מישראל לחדול מפעולות האיסוף במרחב האווירי שלה. אחרי זאת יבואו התביעות לתיקוני הגבול היבשתי בנקודות המחלוקת ואולי גם דרישות נוספות הנוגעות למים וליים. ומה לבנון תהיה מוכנה לתת? אם כל דרישותיה ייענו היא כנראה תהיה מוכנה להכרה במדינת ישראל ולצעדי נורמליזציה. מה לגבי פירוק חיזבאללה מנשקו? אפשר להניח שהתשובה לכך תהיה "רוצים אבל לא יכולים". ניסוח אפשרי נוסף: "אם תתנו את כל מה שביקשנו – יתכן שייוצרו תנאים שיאפשרו לנו להתמודד עם האתגר הזה". השורה התחתונה – הסוגייה החשובה ביותר לישראל – תיוותר ללא מענה.

הממשל הלבנוני לא יהיה לבדו בהפעלת הלחץ על ישראל. צרפת ולא רק היא, יטענו – ישראל חייבת לחזק את הממשל הזה ולהיענות לדרישותיו כדי לחזקו. בלי זאת, כך ייאמר, הממשל לא רק שלא יוכל לספק את צורכיה של ישראל אלא שאף יתקשה להחזיק מעמד.

כן, אלה הטענות ששמענו במשך שנים ביחס לרשות הפלסטינית וזה לא ימנע את העלאתן גם ביחס ללבנון. כוחו של גנרל עאון הוא בחולשתו. בדיוק כמו אבו-מאזן.

אם זוהי הדינאמיקה הצפויה – חייבים לכייל את הציפיות ולקטוע את החלומות על חבילות נופש בביירות. צריך להיכנס לשיחות עם ציפיות נמוכות ובעיקר עם שתי החלטות מחשקות. ראשית, לא משלמים שום מחיר רק בעבור קיומו של מו"מ, במיוחד לא הפחתת הפעילות הביטחונית. ההחלטה השנייה – פירוק חיזבאללה מנשקו הוא תנאי לכל הסכם. בלי זאת, אפשר להמשיך להיפגש, לדבר, אפילו להתחבק, במקביל ללחימה ולנוכחות בשטח ולא במקומם.

הטלת המצור הימי היא חלק מהמשא ומתן של טראמפ

"איראן מעולם לא ניצחה במלחמה, אך אף פעם לא הפסידה במו"מ" כך צייץ טראמפ בינואר 2020 אחרי חיסולו של קאסם סולימאני. לא הייתה זו הפעם הראשונה שבה השתמש בניסוח זה.

משעה שהאש הופסקה, ראשי המשטר בטהרן רואים במשא ומתן הזדמנות לחלץ את המשאבים והתנאים הנחוצים לשיקום, יותר מאשר אמצעי לחץ נגדם. הם מודעים לביקורת כלפי טראמפ וללחצים שבהם הוא נתון ומניחים כי לא יממש את איומיו לחדש את המלחמה.

בהחלטתו להטיל מצור ימי טראמפ מכניס למגרש המשא ומתן מנוף נוסף ומבהיר כי בידיו אמצעים נוספים גם בלי לחדש את המלחמה.

האתגר העיקרי של וושינגטון הוא למנוע שחיקה של ההישגים המרשימים של המלחמה ולשמר את הפוטנציאל להחלפת המשטר.

הרפיית הלחץ הצבאי, כשלעצמה, עשויה לספק חלק מהתנאים הנחוצים להתאוששותו של המשטר. קל וחומר אם יופשרו לאיראן כספים ומשאבים שהוקפאו במסגרת הסנקציות שהוטלו על המשטר.

אתגר נוסף הוא מניעת הגבלות על חופש הפעולה של ישראל מול איראן או מול אירגוני הפרוקסי שהיא מפעילה. ישראל צריכה להתעקש על כך מול כל אויב ומול כל איום בכל זירה. בכלל זאת, מול חיזבאללה.

האתגר הנוסף הוא הגרעין. אין המדובר רק בהוצאה והשמדה של האורניום המועשר שבידי איראן, אלא גם מניעת העשרה בכל דרגה על אדמת איראן.

כל משא ומתן עם נציגי המשטר, לא רק מרחיק את השאיפה להפלתו, אלא מחזק את הלגיטימיות שלו ועלול לסלול את הדרך להתחזקותו. למרות הצהרותיו, יש להניח שגם טראמפ מבין שכל עוד יתקיים משטר זה הוא לא ישנה את שאיפותיו. אדרבה, המלחמה הנוכחית תספק הוכחה לעמדתם של אלה בתוכו שסבורים שגרעין צבאי חיוני להבטחת קיומו.

כדי לשמר את הסיכויים להפלת המשטר, חיוני לשמר את מצבה הכלכלי הקשה של איראן. המוחים האיראניים שעדיין ממתנים לאור הירוק מצד הנשיא, יוכלו לעשות זאת בעצמם, כשיזהו את ההזדמנות לכך, כל עוד תישמר מצוקתו של המשטר. לפחות את זאת, עלינו להבטיח.

פורסם בישראל היום, בתאריך 13 באפריל 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.